10.

DIVI BASILII MAGNI CÆSAREÆ CAPPADOCIÆ quondam Archiepiſcopi,

DE LAVDIBVS EREMI, vel SOLITARIÆ VITÆ PERORATIO.

LIBET de ſingularis vitæ meritis pauca perſtringere,& quid de tantæ vitæ culmine ſentiam, laudando potius quàm diſputãdo breuiter intimare. Solitaria nanq; vita cœleſtis doctrinæ ſchola eſt: ac diuinarum artium diſciplina. Illhic Deus eſt totũ quod diſcitur, via qua tenditur, totum per quod ad ſummæ veritatis notitiam peruenitur. Eremus nempe eſt Paradiſus deliciarum, vbi tanquam redolentium ſpecies pigmentorum, vel rutilantes flores aromatum. Sic flagrantia ſpirant odoramenta virtutum. Ibi ſiquidem roſæ charitatis igneo rubore flammeſcunt. Ibi lilia caſtitatis niueo candore candeſcunt: cum quibus etiam humilitatis violæ, dum imis contentæ ſunt, nullis flatibus impelluntur. Ibi myrrha perfectæ mortificationis non ſolùm carnis, ſed quod glorioſus eſt propriæ voluntatis exundat, & thus aſſiduæ orationis indeſinenter emanat, & igne diuini amoris ſuauiter ardet. Et cur, quæq; ſingula commemorem, quandoquidem omnia

illhic diuerſarum virtutum germina, diuerſis venuſta coloribus rutilantur: & perpetuæ viriditatis gratia incomparabiliter vernant. O Eremus ſanctarum mentium delectatio, & intimi guſtus inexhauſta dulcedo. Tu caminus ille Chaldaicus, vbi ſancti pueri feruentis incendij vires, orationibus reprimunt, & ardore fidei crepitantium circa ſe flammarum globos extinguunt, vbi ſcilicet & nexus vruntur: & ardorem membra non ſentiunt, quia & peccata ſoluuntur, & ad hymnum diuinæ laudis anima prouocatur, dicens: Dirupiſti vincula mea, tibi ſacrificabo hoſtiam laudis. Tu fornax, vbi ſuperni Regis vaſa formãtur, & ad perpetuum nitorem malleo pœnitentiæ percuſſa ac lima ſalutiferæ correctionis eraſa perueniunt. In qua nimirum diſſolutæ animę rubigo conſumitur, & ſcabies peccatorum ac ſcoriæ deponuntur. Vaſa ſiquidem figuli probat fornax, & homines iuſtos tentatio tribulationis. O cella negotiatorum cœleſtium apotheca, in qua videlicet illarum mercium ſumma reconditur: quibus terræ viuentium poſſeſſio comparatur. Fęlix commercium, vbi terrenis cœleſtia, tranſitorijs mutantur æterna. Fœlices, inquam, nundinæ, vbi vænalis æterna vita proponitur, ad quam emendam etiam ſi eſt minimum quid, ſolùm ſufficit quod habetur: vbi breuis afflictio carnis emit cœleſte cõuiuium, & exiguæ lachrymæ viſum capiunt ſempiternum. Poſſeſſio terrena diſtrahitur, & ad hæreditatis æternæ patrimonium peruenitur. O Cella ſpiritualis exercitij mirabilis officina, in qua certè humana anima creatoris ſui imaginem in ſe reſtaurat, & ad ſuæ redit originis puritatem: vbi ſenſus obtuſi ad ſubtilitatem ſui acuminis redeunt, & pro vitiata natura ſinceritatis azyma reperitur. Tu das, vt ieiunijs, videantur ora pallentia, & mens diuinæ gratiæ ſit pinguedine ſaginata. Tu das, vt homo mundo corde Deum conſpiciat, qui ſuis obuoluta tenebris, Deum & ſeipſum prius ignorabat. Tu hominem ad ſuum facis redire principium, & de exilij deiectione ad antiquæ dignitatis reuocas celſitudinem.

ſitúdinem. Tu facis,vt homo in mentis arce conſtitutus,cuncta ſub ſe videat terrena defluere, ſemetipſum quoque in ipſa rerum labentium proſpiciat decurſione tranſire. O cella ſacræ militiæ tabernaculum, procinctus triumphatoris exercitus,caſtrum Dei, turris Dauid, quæ ædificata es cum propugnaculis, mille clypei pendent ex te, omnis armatura fortinm. Tu campus diuini prælij, ſpiritualis arx certaminis, angelorum ſpectaculum, palæſtra fortiter dimicantium luctatorum: vbi ſpiritus cum carne congreditur, & fortis ab infirmo ſuperatur. Tu virens vallis in expeditione currentium, tu munitio fortium, tu præſidium neſcientium cedere bellatorum: fremat, licet, hoſtium circumfuſa barbaries, vibrantium gladiorum ſylua indenſeſcat. Nam qui in te ſunt, lorica fidei præmuniti, ſub Imperatoris ſui inuicta protectione tripudiant, & de hoſtium ſuorum certa iam deiectione triumphant. Quibus nimirum dicitur: Dominus pugnabit pro vobis,& vos tacebitis. Et ſi vnus eſt,noli, inquit, timere, plures enim nubiſcum ſunt, quàm cum illis. O Eremus mors vitiorum ac proculdubio fomes,& vita virtutum, te Lex attollit, te Prophetia miratur, & quicumq; ad perfectionem peruenerint, tuum cognouerunt præconium. Portò tibi Moyſes dedit bis acceptæ Legis decalogum. Per te Elias nouit Domini pertranſeuntis excurſum. Per te Eliſæus duplicem Magiſtri ſortitus eſt ſpiritum. Et quid amplius dicam? quandoquidem Saluator Mundi in ipſo redemptionis humanæ primordio præconem ſuum,tui accolam fecit, quatenus ſub ipſa iam ſeculi venientis aurora, ex te, Lucifer veritatis erumperet: poſtquam plenus Sol veniens, Mundi caliginem ſplendoris ſui rádijs illuſtraret. Tu ſcala illa Iácob, quæ homines vehis ad Cœlum: & Angelos ad humanum deponis auxilium. Tu via aurea, certa, & compendioſa, qua homines ducis ad patriam. Tu ſtadium, quo benè currentes prouehis ad coronam. O vita eremitica balneum animarum,mors criminum, purgatorium ſordi-

 dorum.

dorum. Tu mentium ſecreta purificas, ſqualores diluis ſcelerum, atque ad Angelicæ nitorem munditiæ peruenire animas facis. Cella nempe eſt conciliabulum Dei, & hominum, compitum animarum, & corporum in carne degentium, & ſpirituum ſupernorum. Eo ſiquidem ſuperni ciues ad colloquia humana conueniunt, vbi non tam linguæ carnis verba concinunt, quàm ſine ſtrepitu vocis facunda mentium arcana, pateſcunt: cella ſiquidem conſcia eſt ſecreti conſilij, quod habet cum hominibus Deus. Quàm pulchra rerum ſpecies, cùm frater in cella conſtitutus nocturnas peragit pſalmodias, & quaſi pro diuinis caſtris militares cuſtodit excubias. Contemplatur in Cœlo curſus ſyderum, decurrit etiam per os eius ordo Pſalmorum. Et ſicut precedentes ac ſubſequentes ſtellæ, ad diem ſuas viciſſitudines alternando perueniunt, ita pſalmi qui ex ore eius tamquam ex quodam oriente procedunt, ad ſuum finẽ paulatim velut parili cum ſyderibus coniuratione decurrunt. Iſte ſuæ ſeruitutis exhibet miniſterium, illæ delegatum ſibi exequuntur officium. Iſte pſallendo intrinſecus ad lucem tendit inacceſſibilem, illæ ſibi inuicem ſuccedendo eius exterioribus oculis viſibilem reparant diem. Et dum vtræque ad ſuum finem diuerſo tramite properant, ſeruo Dei & ipſa elementa quodam modo ſubſeruiendo concordant. Cella ſiquidem teſtis eſt, quanto diuini amoris igne cor ferueat, & vtrum perfectæ deuotionis inſtantia quis Dei faciem quærat: nouit quemadmodum mens hominis cœleſtis gratiæ rore perfunditur, & compunctionis, fletuum, ac lachrymarum inundantiam imbribus irrigatur. Vbi & ſi ex carneis oculis lachrymæ non erumpant: ipſa tamen amaritudo cordis à lachrymarum fluctibus non elongatur, quia quod ex ramo interioris triſtitiæ ſeu pœnitentiæ non tollitur, in ipſa humidi cordis virenti radice ſeruatur. Sufficit enim ſi mens ſit flebilis, etiam ſi iugiter flere non poſſit. Cella eſt inſtrumentum, quo precioſi lapides poliuntur, & eſt ergaſtulum, vbi precioſi lapides

reponuntur,

reponuntur, quatenus inſtructura templi cœleſtis ſine vllo cudentis mallei ſonitu poſtmodum diſponuntur. Cella Dominicæ ſepulturæ propemodum æmula, quæ peccato mortuos ſuſcipis, & per afflatum ſancti ſpiritus Deo reuiuiſcere facis. Tu es ab huius vitæ turbida vexatione ſepulchrum: ſed cœleſtis vitæ pandis introitũ. Te portum tranquillitatis inueniunt, qui naufragium mundani fluctus euadunt. Te potentis Medici conclaue decernunt, qui vulnerati in prælio hoſtiles manus effugiunt. Mox enim vt tui culminis vmbræ perfecto corde ſucceditur: omnis ſauciatæ animæ liuor, omnis certè interioris hominis plaga curatur. Te Hieremias aſpexerat, cùm dicebat: Bonum eſt præſtolari cum ſilentio ſalutare Dei. Bonum eſt viro, cùm portauerit iugum Domini ab adoleſcentia ſua. Sedebit ſolitarius, & tacebit, eleuabit enim ſe ſupra ſe. Habitator etenim tuus ſe eleuat ſupra ſe, quia Deum eſuriens anima à terrenarum ſe rerum obtutibus erigit, & in diuinæ contemplationis arce ſuſpendit, à Mundi ſe actionibus ſegregat, atque in altum contemplationis cœleſtibus deſiderijs pennas librat: cùmque illum, qui eſt ſuper omnia, conſpicere ſatagit, ſemetipſum quoque homo cùm reliqua mundanæ vallis deiectione tranſcendit. O cella ſpiritale prorſus habitaculum. Namque de ſuperbis facis humiles, de guloſis ſobrios, de crudelibus pios, de iracũdis mites, de odioſis reddis in diuina charitate feruentes. Tu odioſæ linguæ frenum, tu luxurioſis renibus nitidæ caſtitatis adhibes cingulum, tu facis vt leues quiq; ad grauitatem redeant, vt iocoſis ſcurrilitatibus parcant vt vaniloqui, & procaces ſe ſub diſtricta ſilentij cenſura caſtigent. Tu ieiuniorum ac vigiliarum nutrix, tu patientiæ & pacis perfectiſſime cuſtos, tu puriſſimæ ſimplicitatis magiſtra ac omnino fraudulẽtæ duplicitatis ignara. Tu facis vt vagos quoſque Chriſti catena coërceat, vt indiſciplinati moribus à ſua ſe prauitate compeſcant. Tu noſti homines ad perfectionis culmen euehere, atq; ad conſummatæ ſanctitatis faſtigium ſublimare. Tu facis,

cis vt homo ſit integer, atque rotundus, ac nulla à ſemet ipſo morum inæqualitate diuerſus. Tu etiam facis lapidem quadrum conſtruendæ videlicet cœleſtis Hieruſalem mœnibus aptum, qui nimirum non ex morum leuitate ſe verſatilem præbeat, ſed fixus ſemper in ſanctę religionis grauitate conſiſtat. Tu homines à ſemet ipſis extraneos reddis, & priùs vaſa vitiorum reflorere virtutibus facis. Tu nigra ſed formoſa, ſicut tabernaculum Cedar, ſicut pellis Salomonis. Tu lauacrum tonſarum. Tu ſicut piſcina in Eſebum. Oculi tui ſicut columbæ ſuper riuos aquarum, qui lacte ſunt lotæ, & reſident iuxta fluenta pleniſſima. Tu namque es ſpeculum animarum, cuius cõtemplatione ſe mens humana perſpicaciter intuens quod minus eſt, impleat: quod ſuperfluum, reprimat: quod obliquum eſt, dirigat: quod deforme, componat. Tu nuptialis es thalamus, in quo ſancti Spiritus anulus tribuitur, & cœleſti ſponſo fœlix anima fœderatur. Recti diligunt te: & qui te fugiunt, veritatis luce priuati quò greſſus ponere debeant, non agnoſcunt. Adhæreat lingua mea faucibus meis ſi non meminero tui: ſi non præpoſuero te in principio lætitiæ meæ. Illud enim cum Propheta Dauid te alacri voce licet cantare: Hæc requies mea in ſeculum ſeculi, hic habitabo quoniam elegi eam. Quàm pulchra es amica mea, & quàm decora in delicijs tuis. Sis filia tui Rachelem decor venuſti vultus ornauit, & Maria optimã partem elegit, quæ non auferetur ab ea. Tu areola aromatum, tu fons hortorum, tu malum punicum es odoris. Licèt enim veſcentibus amara videaris in cortice: ſed magnum eſt, quod intrinſecus latet, cùm peruẽtum fuerit ad ſuauitatem medullæ. O Eremus Mundi perſequentis fœlix effugium, laborantium quies, mœrentium conſolatio, ab æſtu ſeculi refrigerium, peccandi repudium, recluſio corporum, libertas animarum. Te Dauid petijt, cùm Mundi mala perferret: cùm timidi, & tenebroſi cordis tedium ſuſtineret. Ecce, inquit, elongaui fugiens, & manſi in ſolitudine. Et quid amplius

plius

plius memorem ? quandoquidem ipſe Saluator omniũ in exordio ſuæ manifeſtationis inuiſere, ac propria te dignatus eſt habitatione conſecrare. Poſtquam enim baptiſmatis aquam, qua lotus eſt, lauit, vt Euangeliſta teſtatur, ſtatim Spiritus expulit eum in deſertum, & erat ibi quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, & tentabatur à Satana, & erat cum beſtijs. Debitorem ſe tibi Mundus agnoſcat, vnde prædicaturum ac mirabilia facturum ſuſcepiſſe te Deum non ignorat. O Eremus terribile malignis ſpiritibus habitaculum, vbi cellæ Monachorum velut tentoria ordinata caſtrorum, quaſi turres Sion, & quaſi propugnacula Hieruſalem eriguntur, aduerſus Aſſyrios, & contra faciem Damaſci, quod tunc fit, cùm vno eodemque ſpiritu diuerſa geruntur officia, dum videlicet hic pſallitur, illhic oratur, in alia ſcribitur, in alijs verò varijs manuum operibus inſudatur. Quis non verba diuina huic congruere videat, quibus dicitur: Quàm ſpecioſa tabernacula tua Iacob, & tentoria tua ò Iſraël, vt valles nemoroſæ, & orti iuxta fluuios irrigui, vt tabernacula quæ fixit Dominus, quaſi Cedri prope aquas. Et quid amplius de te dicam ? O vita eremitica, vita ſancta, vita angelica, vita benedicta, viuarium animarum, exedra gemmarum cœleſtium, curia cœleſtium ſenatorum, odor tuus cunctorum aromatum fragrantium ſuperat, ſapor tuus ſuper diſtillantes fauos, ſuper omnia mella cordis guttur illinit, & obdulcat, atque ideo quidquid eſt, quod de te dicitur, dignitatis tuæ meritis non adæquatur, quia nulla carnis lingua exprimere ſufficit, quòd de te noſter ſpiritus inuiſibiliter ſentit. Et quod tu ſapis interiori guſtu, atque medulla cordis, numquam explicat organum vocis. Illi te nouerunt, qui te diligunt. Illi præconia tuæ laudis agnoſcunt: qui in tui amoris amplexibus fideliter requieſcunt. Ceterùm qui ſe ignorant, quomodo prçualent noſſe te ? Me etiam tuę laudis imparem fateor: ſed vnum pro certo ſcio (ò vita benedicta) quod & indubitanter affirmo: quia quiſquis in amoris tui deſiderio

perſeuerare

perſeuerare ſtuduerit, ipſe quidem habitator eſt tui, ſed eius inhabitator eſt Deus. Diabolus qui in eremiculam pluribus tentationibus ſęuit, atq; illhuc eum tendere, vnde deiectus eſt, gemit. Victor itaque Dæmonum ſocius efficitur Angelorum. Exul Mundi, hæres eſt Paradiſi. Abnegator ſui, ſectator eſt Christi. Et qui nunc per eius veſtigia graditur: peracto curſu ſine dubio ad eius gloriam prouehetur. Hoc porrò auſim dicere, qui ſingularem vitam vſq; ad finem vitæ pro diuino amore tenuerit, de habitaculo carnis egreſſus ad ædificationem perueniet domus non manufactæ, ſed æternæ in Cœlis. Amen. W